

DET KONGELIGE
MILJØVERNDEPARTEMENT

Adresseliste

Deres ref

Vår ref
201104047-/GKM

Dato
31 JAN 2012

Avgjørelse av klage på vedtak om kvotejakt på gaupe i region 7 (Nordland) i 2012

Miljøverndepartementet viser til klage fra Foreningen Våre Rovdyr av 13. desember 2011. Det klages på rovviltnemnda i forvaltningsregion 7 (Nordland) sitt vedtak av 1. desember 2011 om kvote for kvotejakt på gaupe i region 7 i 2012.

Klagen er behandlet etter lov av 29. mai 1981 nr 38 om viltet (viltloven) § 9, lov av 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 16, jf. § 77 og lovkapittel II Alminnelige bestemmelser om bærekraftig bruk, og forskrift 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt (rovviltforskriften) §§ 4, 7 og 11.

Miljøverndepartementet opprettholder rovviltnemndas vedtak når det gjelder inndeling av kvotejaktområder samt kvotefri jakt i deler av regionen. Miljøverndepartementet endrer kvotens størrelse i de jaktområder som i rovviltnemndas forvaltningsplan er definert som yngleområde for gaupe slik at den totale kvoten i jaktområdene 2-7 blir 6 dyr, hvorav 2 voksne hunndyr. Klager har fått delvis medhold fordi gaupebestanden skal forvaltes så nær bestandsmålet som mulig, jf. rovviltforliket av juni 2011. Departementet har lagt til grunn best tilgjengelig kunnskap om gaupebestandens utvikling.

Saksgang

Rovviltnemnda i region 7 (Nordland) vedtok 1. desember 2011 en kvote på 12 individer hvorav 6 hunndyr over ett år fordelt på de ulike kvotejaktområdene. Vedtaket ble påklaget av Foreningen Våre Rovdyr (heretter omtalt som klager) i brev av 13. desember 2011. Klagen er fremmet innenfor den alminnelige klagefristen etter

forvaltningsloven § 29 første ledd. Klagen ble behandlet av rovviltnemnda 10. januar 2012. Rovviltnemnda opprettholdt sitt vedtak av 1. desember 2011 og oversendte derfor saken til Miljøverndepartementet den 10. januar 2012 for endelig avgjørelse. I tråd med rovviltforskriften § 18 første ledd annet punktum gav Direktoratet for naturforvaltning en faglig tilrådning i brev av 24. januar 2012.

Klagers anførsler

Klager mener kvoten er satt for høyt. Det vises til at arten er truet i henhold til Norsk Rødliste og at den genetiske variasjonen i den skandinaviske bestanden er lav. Klager anfører at rovviltnemndas faginstans innstilte på en lavere kvote enn det nemnda vedtok. Klager anfører videre at gjennomsnittet for bestandsstørrelsen de siste tre år er 9,7 ynglinger mot bestandsmålet på 10 ynglinger. Bestanden er således under målsetningen uansett fortolkning. Klager anfører at erstatningsordningen er et mål for erstatning og ikke for påviste sauetap til rovvilt. Under beitesesongene 2010 og 2011 har det vært påvist neglisjerbare sauetap som følge av gaupe – henholdsvis 37 i 2010 og 42 i 2011. For rein er det påviste tapstallet hittil kun 22 dyr. Klager anmoder om at nemndas vedtak må endres til en kvote på 10 dyr hvorav maksimalt 4 hunndyr eldre enn ett år.

Rovviltnemndas vurdering

”Rovviltnemnda i Nordland kan ikke se at Foreningen Våre Rovdyr (FVR) legger frem nye momenter i sin klage som ikke var kjent når vedtaket om kvote ble fattet 01.12.2012. Nemnda kan derfor ikke se at klagen innehar momenter som tilsier at nemnda bør endre sitt opprinnelige vedtak.

Nemnda vil knytte følgende kommentarer til klagen fra Foreningen Våre Rovdyr.

1. FVR mener kvoten er satt for høyt. Det vises til at arten er truet i henhold til Norsk Rødliste og den genetiske variasjonen i skandinavisk bestand er lav.

Rovviltnemnda mener dette er en påstand som ikke er rimelig. Hva som er ”for høyt” er en vurderingssak som må sees i forhold til flere faktorer.

Bestandsregistreringene for gaupe er minimumstall, og i Nordland har vi etter nemndas vurdering langt fra en god nok bestandsregistrering på gaupe. Dette har nemnda ved flere anledninger påpekt, senest i vårt vedtak av 01.12.2011 om kvote for jakt på gaupe i 2012.

2. FVR påpeker at rovviltnemnda og faginstans har kommet frem til ulike tall for kvote ut fra samme grunnlag. FVR mener det er vanskelig å se for seg noe behov for Fylkesmannens rolle i denne sammenheng all den stund politikere tilsynelatende mener seg mer kompetente hva gjelder biologisk innsikt i bestrebelsene etter å ivareta bestandsmålet.

Nemnda vil til dette påpeke følgende: Når bestandsmålet er nådd har nemnda myndighet til å fastsette kvote. Myndigheten er dermed lagt til et ”ikke-faglig” nivå. Vår vurderingsplikt som folkevalgte i nemnda er ikke bare ”faglige”, vi skal

også gjøre andre vurderinger. Rovviltforvaltningen er ikke slik at fylkesmannens tilrådninger er det som SKAL vedtas når nemnda har myndighet.

3. FVR anfører at gjennomsnittet for bestandsstørrelsen de siste tre år er 9,7 ynglinger mot en bestandsmålsetting på 10 ynglinger, og at bestanden således er under målsettingsnivået uansett fortolkninger.

Nemnda mener det ikke kan bestrides at bestandsmålet for region 7 er nådd. I følge det nye rovviltforliket er det uttalt at man skal være så nært bestandsmålet som mulig. Et snitt siste tre år på 9,7 familiegrupper kan ikke sies å være annet enn "så nært bestandsmålet som mulig". Skal man gjøre en politisk vurdering av dette, så tilsier dette at den forvaltningen nemnda har ført de siste årene er helt i tråd med forliket.

4. FVR anfører at det fortsatt er slik at erstatningsordningen er et mål for erstatning og ikke for påviste sauetap til rovvilt. FVR mener det under beitesesongene 2010 og 2011 har vært neglisjerbare sauetap som følge av gaupe – hhv. 37 i 2010 og 42 i 2011. For rein er det påviste tapstallet hittil kun 22 dyr. FVR mener det med andre ord ikke er rimelig grunnlag for økning av kvoten.

Rovviltnemnda bemerker at tallene på dokumenterte tap som klager viser til er korrekte. Fastsettelse av kvoter skal imidlertid ikke bare baseres på dokumenterte skader. Erstatningsoppgjøret for sau og rein drept av fredet rovvilt er et viktig grunnlag for å vurdere gaupe som skadegjørere. Videre vil nemnda påpeke at det er et forvaltningsmål at bestandsstørrelsen skal være så nært vedtatt bestandsmål som mulig. Rovviltnemnda vil trekke fram vedtaket om kvotejakt på gaupe i 2011, da kvota etter en samlet vurdering ble satt til 12 dyr. Dokumenterte tap var da på et lavere nivå enn i år. Det kan nevnes at til tross for lave dokumenterte tap i fjor klagde Foreningen Våre Rovdyr IKKE på dette vedtaket.

Rovviltnemnda har i tillegg til klagen fra FVR, også vurdert den nye rapporten fra NINA hvor det presenteres en modell som beregner gaupebestandens utvikling fremover i tid (NINA Rapport 774). Nemnda mener denne rapporten og den nye metoden for å beregne gaupebestandens utvikling fremover i tid er spennende og interessant. Nemnda mener imidlertid at usikkerheten rundt bestandsregistreringen er så stor at resultatene fra denne rapporten ikke alene gir grunnlag for å endre nemndas vedtak. Det vises til at rapporten også trekker frem den tilfeldige registreringen spesielt."

Direktoratet for naturforvaltning sin faglige tilrådning

"Rovviltforskriften § 7 annet ledd regulerer hva rovviltnemnda skal legge vekt på når nemnda har myndighet til å fatte vedtak om kvote for jakt på gaupe. Det følger av kommentarene til § 7 annet ledd at:

"Ved vurdering av felling eller jakt skal rovviltnemnden gjøre en samlet vurdering av bestandens status og forventede utvikling og sannsynliggjøre at bestanden etter neste yngling fortsatt vil oppfylle det nasjonalt fastsatte bestandsmålet for regionen. Kravet til presisjon i forvaltningsvedtak både med hensyn til bruk av skadefellingstillatelser og kvotejakt/lisensfelling øker jo nærmere ned mot de nasjonale bestandsmålene den aktuelle rovviltart forvaltes."

Direktoratets faglige tilråding i denne saken knytter seg til å vurdere gaupebestandens status og forventede utvikling i region 7 og vurdere sannsynligheten for at bestanden etter neste yngling fortsatt vil oppfylle det nasjonalt fastsatte bestandsmålet på 10 ynglinger i regionen. Vurderingene knyttet til den forventede utviklingen av gaupebestanden i regionen tar utgangspunkt i at vedtatte kvote effektueres.

Rovviltnemnda i region 7 fattet i vedtak av 1. desember 2011 en kvote på 12 gauper for kvotejakt i 2012, med en maksimal hunndyrkvote på 6 dyr over ett år. Kvoten er fordelt i henhold til inndelingen av fellingsområder jf. forvaltningsplanen for rovvilt for region 7. En kvote på åtte dyr er fordelt på 6 fellingsområder ved jaktstart. Ett fellingsområde har kvotefri jakt. Det er satt en reservekvote på fire dyr, som fordeles underveis i kvotejakten.

Om overvåking av gaupe og bestandssituasjonen i Norge og innenfor region 7

Rovdata har ansvaret for formidling, drift og utvikling av det nasjonale overvåkingsprogrammet for rovvilt. Rovdata er den sentrale leverandør av data om status og utvikling i rovviltbestandene til alle forvaltningsledd. NINA rapport 724: Antall familiegrupper, bestandsestimat og bestandsutvikling for gaupe i Norge i 2011 gir den siste oppdaterte oversikten over antall dokumenterte ynglinger av gaupe i hver region, og for hele landet. Årene 2009, 2010 og 2011 er det registrert henholdsvis 92, 80 og 74 ynglinger av gaupe på landsbasis. Antallet ynglinger i 2011 tilsvarer en estimert minimum totalbestand på 413-436 dyr. Direktoratet konstaterer at det nasjonale bestandsmålet på 65 årlige ynglinger av gaupe på landsbasis ble nådd i 2011.

Det er den siste treårsperioden registrert henholdsvis 14,5, 6 og 8,5 ynglinger av gaupe i region 7. Gjennomsnittet er på 10 (9,7) ynglinger, og bestandsmålet på 10 årlige ynglinger er følgelig nådd.

Om gaupas forventede utvikling innenfor region 7

Norsk institutt for naturforskning (NINA) har i en nylig rapport (NINA rapport 774) introdusert en prognosemodell til å forutsi bestandsstørrelse av gaupe fremover i tid. Modellen kan også benyttes til å beregne hvilken effekt ulike jaktuttak vil ha på bestanden før jakt den påfølgende vinteren. Dette som en hjelp til å redusere utfordringene med å stabilisere utviklingen av gaupebestanden, siden en tidligere har vært nødt til å ta utgangspunkt i fjorårets familiegruppetellinger når årets kvoter skal fastsettes. Modellen baserer seg på tidsserien med tellinger av familiegrupper og uttak av gauper bakover i tid for å beregne en prognose fremover i tid.

For landet som helhet kan en forvente en nedgang i antall familiegrupper fra 74 familiegrupper før jakt i 2011 til 67 (55-79) familiegrupper før jakt i 2012. Det er estimert 42 % sannsynlighet for at gaupebestanden før jakt i 2012 vil være under det nasjonalt fastsatte bestandsmålet på 65 familiegrupper av gaupe. For region 7 viser prognosen en nedgang i antall familiegrupper fra 8,5 familiegrupper før jakt i 2011 til 5,3 (1 – 10,1) familiegrupper før jakt i 2012. Det er estimert 87 % sannsynlighet for at gaupebestanden i region 7 før jakt i 2012, vil være under det fastsatte bestandsmålet på 10 familiegrupper av gaupe i regionen.

Det er viktig å understreke at usikkerheten i estimatene til modellen blir større for de regionspesifikke prognosene. Her er antall familiegrupper mindre, og i enkelte regioner snakker vi om svært små tall. Dette betyr at den usikkerheten som eksisterer rundt observasjoner av familiegrupper spiller en større rolle jo mindre tall man opererer med og videre er små bestander mer påvirket av tilfeldige variasjoner i f.eks fødsels- og dødsrater.

Prognosemodellen kan videre anvendes til å beregne hvor store uttak en region kan ha, når regionen befinner seg i nærheten av bestandsmålet og det er ønskelig med en stabilisert bestand. For landet som helhet viser modellen at en kan høste 0,43 voksne hunndyr pr registrerte familiegruppe hvis en ønsker en stabilisert bestand rundt bestandsmålet. Modellen viser også at en kan høste 1,27 gauper pr registrerte familiegruppe hvis en ønsker en stabilisert bestand rundt bestandsmålet.

For å holde en stabilisert bestand i region 7 på 10 familiegrupper av gaupe gir modellen et estimert uttak på 4 voksne hunndyr og et estimert totaluttak på 13 gauper, hvis bestanden ligger rundt bestandsmålet. Det betyr at i en situasjon der regionen ligger under bestandsmålet, må det høstes mindre enn dette, for å sikre vekst i bestanden.

Direktoratets vurdering og faglige tilråding

Det følger av naturmangfoldloven § 8 første ledd at beslutninger som berører naturmangfoldet så langt det er rimelig skal bygge på vitenskapelig kunnskap om bl.a. arters bestandssituasjon samt effekten av påvirkninger. Direktoratet har i sin faglige tilråding lagt vekt på “Prognosemodell for bestanden av gaupe i Norge” (NINA rapport 774). En slik prognosemodell vil ikke med 100 % sikkerhet kunne forutsi utviklingen i gaupebestanden, men vi kan gi en sannsynlighetsfordeling for ulike utfall. Etter direktoratets vurdering er dette den best tilgjengelige kunnskapen om gaupas bestandssituasjon før jakt i 2012. Alternativet er å ta utgangspunkt i fjorårets familiegrupperregistreringer når årets kvoter skal fastsettes.

I likhet med ovennevnte prognosemodell fremgår det også av NINA rapport 724 om bestandsutviklingen av gaupe i Norge en forventning om nedgang i bestanden av gaupe før jakt i 2012 sammenlignet med 2011. Direktoratet viser i denne sammenheng til § 7 i

rovviltforskriften og kravet til presisjon i forvaltningsvedtak jo nærmere ned mot de nasjonale bestandsmålene den aktuelle rovviltart forvaltes.

Direktoratet konstaterer at det har vært en til dels stor variasjon i antall registrerte familiegrupper i regionen de siste tre årene, med en oppgang fra 2010 til 2011 på 2,5 familiegrupper. Totaluttaket og uttaket av voksne hunndyr viser et stort uttak i 2010 på 16 dyr og 8 voksne hunndyr, og et noe lavere uttak i 2011. Den store variasjonen i antall registrerte familiegrupper og uttak av voksne hunngauper, medfører at prognosemodellen viser en stor usikkerhet i antall familiegrupper i forhold til måloppnåelsen for regionen fremover i tid. Det er allikevel slik at prognosemodellen med stor sannsynlighet viser at regionen vil havne under det nasjonalt vedtatte bestandsmålet for regionen i 2012. Modellen viser også et scenario hvor ingen uttak av voksne hunngauper i 2012 gir en høy sannsynlighet for at antall familiegrupper er under bestandsmålet på 10 ynglinger i 2013.

Direktoratet kan ikke se at vedtatte kvote for jakt på gaupe i region 7 i 2012 vil medføre en gaupebestand liggende rundt bestandsmålet. Vi konstaterer at vedtatte kvote er, etter prognosemodellen, en høyere kvote enn anbefalt kvote for å holde bestanden stabil i regionen. Det vises i denne sammenheng til antall familiegrupper før jakt de to siste årene har ligget under det nasjonalt fastsatte bestandsmålet for regionen, til prognosen for antall familiegrupper av gaupe før jakt i 2012 og til anbefalt uttak av voksne hunngauper for å holde en bestand stabil rundt bestandsmålet. Direktoratet mener en effektivering av vedtatte kvote vil medføre en bestandsreduksjon i regionen og en stor sannsynlighet for at det nasjonalt fastsatte bestandsmålet i regionen ikke nås etter årets yngling. Dette tilsier en lav total- og hunndyrkvote om regionen skal nå målet om 10 årlige ynglinger av gaupe.

Direktoratet viser til forvaltningsplanen og prinsippene om arealdifferensiering i regionen. Direktoratet tilrår, basert på prognosemodellen og forvaltningsplanen i region 7, en totalkvote på 6 gauper hvorav maksimalt 2 voksne hunndyr. Vi tilrår en fordeling av kvoten i samsvar med rovviltnemndas vedtak datert 1. desember 2011, med unntak av område 6 og 7, hvor vi tilrår kvote på 1 gaupe i hvert område. Det tilrås ingen reservekvote i regionen.

Direktoratets konklusjon

Etter en helhetsvurdering av rovviltnemnda i region 7 sitt vedtak om kvotejakt på gaupe i 2012, anser direktoratet det som mest sannsynlig at en effektivering av vedtatte kvotestørrelse vil medføre en bestandsreduksjon i regionen samt en stor sannsynlighet for at det nasjonalt fastsatte bestandsmålet for regionen ikke nås etter årets yngling.

Direktoratet tilrår en kvote på 6 gauper med en maksimal hunndyrkvote på 2 voksne hunndyr. Vi tilrår en fordeling av kvoten i tråd med nemnda sin vedtatte kvotefordeling, men med mindre antall dyr i områdene 6 og 7. Det tilrås ingen reservekvote.”

Miljøverndepartementets vurderinger

Klagen er behandlet etter viltloven § 9, naturmangfoldloven § 16, jf. § 77, og rovviltforskriften §§ 4, 7 og 11. Videre har departementet, i henhold til naturmangfoldloven § 7, lagt prinsippene i §§8-10 og 12 til grunn som retningslinje. Også forvaltningsmålet for arter i § 5 er trukket inn i skjønnsvurderingen. Det samme gjelder § 14 om vektlegging av andre viktige samfunnsinteresser og samiske interesser. Prinsippet i § 11 slår fast at tiltakshaveren skal dekke kostnadene ved å hindre eller begrense skade på naturmangfoldet som tiltaket volder, dersom dette ikke er urimelig ut fra tiltakets og skadens karakter. Vedtaket gjelder jakt på gaupe, og departementet anser ikke § 11 som relevant i denne saken.

Ved behandling av St.meld. nr. 15 (2003-2004) *Rovvilt i norsk natur* fastsatte Stortinget det nasjonale bestandsmålet for gaupe til 65 årlige ynglinger. Gjennom ny stortingsbehandling av rovviltpolitikken våren 2011 ble bestandsmålet for gaupe på 65 årlige ynglinger nasjonalt videreført, jf. Representantforslag 163 S (2010-2011). Videre fremgår det at rovviltforvaltningen skal skje på en slik måte at bestanden over tid ligger så nær bestandsmålet som mulig. Det nasjonale bestandsmålet er nærmere fordelt på sju av de åtte rovviltregionene, jf. rovviltforskriften § 4. For forvaltningsregion 7 er det fastsatt et bestandsmål på 10 årlige ynglinger av gaupe, jf. rovviltforskriften § 4 bokstav g).

Naturmangfoldloven, viltloven og rovviltforskriften danner den juridiske rammen for departementets vedtak i klagesaken. Naturmangfoldloven § 16 tredje ledd slår fast at høsting bare kan tillates når best til gjengelig dokumentasjon tilsier at arten produserer et høstingsverdig overskudd. Videre følger det av fjerde ledd at ved avgjørelsen om å tillate høsting og om fremgangsmåten ved høsting, skal det legges vekt på artens funksjon i økosystemet og virkningen høstingen kan ha på det biologiske mangfold for øvrig. De skal også legges vekt på artens betydning for næring eller rekreasjon, høstingstradisjon i vedkommende område og på skade som arten gjør.

Naturmangfoldloven § 5 slår bl.a. fast at målet er at artene og deres genetiske mangfold ivaretas på lang sikt og at artene forekommer i levedyktige bestander i sine naturlige utbredelsesområder. På rovviltfeltet må forvaltningsmålet ses i sammenheng med de vedtatte bestandsmål, og forstås slik at det ikke er til hinder for en geografisk differensiert rovviltforvaltning, jf. Ot.prp. 52 (2008-2009). Naturmangfoldloven § 5 og prinsippet om en geografisk differensiert forvaltning er konkretisert i rovviltforskriften §§ 3 og 4 og gjennom den regionale forvaltningsplanen for rovvilt i region 7.

Rovviltforskriftens formål, jf. § 1, er å sikre en bærekraftig forvaltning av gaupe, jerv, bjørn, ulv og kongeørn. Innenfor denne rammen skal forvaltningen også ivareta hensyn til næringsutøvelse og andre samfunnsinteresser. Også naturmangfoldloven § 14 inneholder bestemmelser om vektlegging av interesser. Det følger av § 14 første ledd at tiltak etter loven skal avveies mot andre viktige samfunnsinteresser. Annet ledd slår fast at ved vedtak i medhold av loven som berører samiske interesser direkte, skal det

innenfor rammen som gjelder for den enkelte bestemmelse legges tilbørlig vekt på hensynet til naturgrunnlaget for samisk kultur. Vedtaket om kvotejakt gjelder rovviltregion 7 (Nordland) der det foregår reindrift, og | departementet anser at vedtaket berører samiske interesser direkte. Rovviltnemnda har i sitt vedtak vektlagt potensialet for rovviltskader på beitedyr, og ivaretar slik sett andre samfunnsinteresser. Rovviltnemnda har redegjort for skade- og konfliktsituasjonen med beitenæring i regionen, jf. sekretariatets saksframlegg. Det er blant annet vist til at skadeomfanget på sau forvoldt av gaupe i regionen er redusert sammenlignet med 2009-nivået. Antall rein erstattet til gaupe i regionen var stabilt fra driftsåret 2009/2010 til 2010/2011. Antall dokumenterte tamrein tapt til gaupe så langt dette driftsåret er 22 dyr. I fjor på samme tidspunkt var det dokumentert 74 tamrein tapt til gaupe.

Det følger videre av rovviltforskriftens formål, jf. § 1, at forvaltningen skal være differensiert slik at hensynet til ulike interesser vektlegges forskjellig i ulike områder. Når det gjelder kvotefordeling og områdeavgrensning har rovviltnemnda lagt vekt på forvaltningsplanen og prioriteringen av områder til henholdsvis gaupe og beitenæring som følger av denne. Uttaket gjennom kvotejakta er vurdert med sikte på skadereduserende effekt. Dette er også i samsvar med prinsippet i naturmangfoldloven § 12. Det følger av denne bestemmelsen at for å unngå eller begrense skader på naturmangfoldet skal det tas utgangspunkt i slik lokalisering som, ut fra en samlet vurdering av tidligere, nåværende og fremtidig bruk av mangfoldet og økonomiske forhold, gir de beste samfunnsmessige resultater.

Det er rovviltnemnda i hver enkelt forvaltningsregion som har hovedansvaret for forvaltningen av rovviltet, og rovviltnemnda skal gjennomføre vedtatt nasjonal rovviltpolitikk innenfor sin forvaltningsregion, jf. rovviltforskriften §§ 4 og 5. Når det fastsatte bestandsmålet for en art er nådd, har rovviltnemnda myndighet til å fatte vedtak om kvoter for jakt, jf. §§ 7 og 11. Klager anfører at gjennomsnittet for bestandsstørrelsen de siste tre år er 9,7 ynglinger mot en bestandsmålsetting på 10 ynglinger, og at bestanden således er under målsettingsnivået. Etter rovviltforskriften § 7 første ledd har nemndene myndighet til å fatte vedtak om kvote for jakt på gaupe dersom gjennomsnittet av dokumenterte data om ynglinger de tre siste årene ligger over bestandsmålet for regionen. Departementet konstaterer at rovviltnemnda i denne saken hadde myndighet til å fatte vedtak om kvote for jakt på gaupe, da avrundingsreglene tilsier at regionen har nådd målet med 9,7 ynglinger som gjennomsnitt over de siste tre år. Det følger av naturmangfoldloven § 8 første ledd at beslutninger som berører naturmangfoldet så langt det er rimelig skal bygge på vitenskapelig kunnskap om bl.a. arters bestandssituasjon samt effekten av påvirkninger. Departementet viser her til tilrådingen fra Direktoratet for naturforvaltning som er gjengitt ovenfor. Det redegjøres der for kunnskapsgrunnlaget når det gjelder gaupas bestandssituasjon og effekten av uttak. Kravet til kunnskapsgrunnlag inngår også i rovviltforskriften § 7 annet ledd, som slår fast at nemndas vedtak skal bygge på den regionale forvaltningsplanen for rovvilt og på data om biologiske og bestandsmessige forhold og om skade- og konfliktsituasjonen. Vedtak om kvote for jakt på gaupe skal

blant annet inneholde en avgrensning av jaktområdet, bestemme antall dyr som kan skytes, eventuell fordeling på kjønn og alder og om bestemte typer dyr skal være unntatt, jf. § 11 annet ledd. Rovviltnemnda skal i forbindelse med kvotefastsettelsen bl.a. gjøre en samlet vurdering av bestandens status og forventede utvikling, og sannsynliggjøre at bestanden etter neste yngling fortsatt vil oppfylle det nasjonalt fastsatte bestandsmålet for regionen, jf. kommentarene til rovviltforskriften § 7 annet ledd og naturmangfoldloven § 10.

Rovviltnemnda har ved kvotefastsettelse vurdert bestandssituasjonen og bestandens forventede utvikling, jf. sekretariatets saksframlegg. I tillegg til data fra Nasjonalt overvåkningsprogram for rovvilt er det i kvotefastsettelsen lagt til grunn tidligere erfaringer med kvotejakt og avgang av gaupe i regionene. Det er blant annet vist til at det har vært en nedgang i gaupebestanden i regionen de to siste årene, fra 14,5 familiegrupper før jakt i 2009 til 6 familiegrupper før jakt i 2010 og 8,5 familiegrupper før jakt i 2011. Som beskrevet i den faglige tilrådingen sannsynliggjøres det også gjennom prognosemodellen fremlagt i NINA Rapport 774 en nedgang i antall familiegrupper fra 8,5 før jakt i 2011 til 5,3 (1-10,1) før jakt i 2012. Prognosemodellen estimerer at det er 87 % sannsynlighet for at gaupebestanden i region 7 før jakt i 2012 vil ligge under det fastsatte bestandsmålet. Departementet viser til at det har vært til dels stor variasjon i antall registrerte familiegrupper i regionen de siste tre år, med en oppgang på 2,5 familiegrupper fra 2010 til 2011. Variasjonen i registrerte familiegrupper medfører en stor usikkerhet i antall familiegrupper for regionen fremover i tid. Det er likevel slik at prognosemodellen viser at det er stor sannsynlighet for at bestanden ligger under bestandsmålet før jakt i 2012. Direktoratet påpeker at det for å holde en stabilisert bestand i region 7 på 10 familiegrupper av gaupe i følge prognosemodellen estimeres et uttak på 4 voksne hunndyr og et totaluttak på 13 gauper dersom bestanden ligger rundt bestandsmålet. Departementet viser til at direktoratets faglige tilråding hvor det fremgår at det på bakgrunn av utviklingen i bestanden er mest sannsynlig at effektivering av rovviltnemndas vedtatte kvotestørrelse vil medføre en videre bestandsreduksjon i regionen og en stor sannsynlighet for at bestandsmålet ikke nås etter neste års yngling. Departementet anser at kravet til kunnskapsgrunnlag i naturmangfoldloven § 8 er oppfylt.

Videre viser departementet til at kravet til presisjon i forvaltningsvedtak øker jo nærmere ned mot de nasjonale bestandsmålene den aktuelle rovviltart forvaltes, og målsettingen i tråd med rovviltforliket av 2011 er å forvalte bestanden av gaupe så nær bestandsmålet som mulig. Departementet anser på denne bakgrunn at kvoten er satt for høyt i rovviltnemndas vedtak hva gjelder uttak i områder som etter rovviltnemndas forvaltningsplan er definert som yngleområde for gaupe. Departementet påpeker imidlertid at dette ikke er å forstå slik at prognosemodellen er å anse som en absolutt størrelse rovviltnemnda skal forholde seg til i fremtidige vedtak. Modellen kan ikke forutsettes å gi noen 100 % sikkerhet for utviklingen i gaupebestanden, jf. direktoratets faglige tilråding. Rovviltnemndene har et rom for skjønn å forvalte gaupebestanden innenfor, men det er viktig å legge vekt på at forvaltningen til en hver tid skal ha som

målsetting at bestanden er så nær bestandsmålet som mulig. I dette tilfellet, hvor departementet finner at kvoten er satt for høyt, legger departementet imidlertid betydelig vekt på prognosemodellen. Dette representerer den beste tilgjengelige kunnskapen om gaupebestandens utvikling, og departementet vurderer det som mest hensiktsmessig å endre kvoten på en slik måte at effektivering av vedtaket gir den største sannsynligheten for at bestanden holdes så nær bestandsmålet som mulig.

Det foreligger betydelig kunnskap om den samlede belastningen gaupa utsettes for, jf. naturmangfoldloven § 10. For landet som helhet har bestanden ligget godt over det nasjonale bestandsmålet på 65 årlige ynglinger. Tall fra Nasjonalt overvåkningsprogram for rovvilt viser imidlertid en nedgang i gaupebestanden nasjonalt de siste to år. Videre tyder prognosemodellen fremlagt i NINA Rapport 774 på at det høye uttaket av gaupe de senere årene har resultert i at bestanden før jakt i 2012 ligger omkring det nasjonale bestandsmålet. Tall fra Nasjonalt overvåkningsprogram for rovvilt viser at bestandstallene for gaupe i region 7 har variert, og at bestanden bare har vært over bestandsmålet i 2009. Det er kun registrert ett tilfelle av sykdom på gaupe i regionen. Avgangen av gaupe i regionen, som for landet for øvrig, skjer i hovedsak i form av kvotejakt, slik at rovviltforvaltningen i stor grad selv kontrollerer den samlede belastningen på gaupe i regionen. Mattilgang og areal for gaupa i regionen er god. Den samlede belastningen har medført at gaupebestanden de senere år har variert, og ligget under bestandsmålet på 10 ynglinger i region 7 de siste to år.

Føre-var-prinsippet i § 9 kommer i hovedsak til anvendelse der man ikke har tilstrekkelig kunnskap. § 9 slår fast at når det treffes en beslutning uten at det foreligger tilstrekkelig kunnskap om hvilke virkninger den kan ha for naturmiljøet, skal det tas sikte på å unngå mulig vesentlig skade på naturmangfoldet som tiltaket volder. Etter departementets vurdering skal ikke føre-var-prinsippet tillegges stor vekt i denne saken. For gaupe foreligger det som tidligere nevnt betydelig kunnskap om bestandssituasjonen, effekten av påvirkninger, og den samlede belastningen arten utsettes for.

Når det gjelder anførselen fra Foreningen Våre Rovdyr om den genetiske variasjonen i gaupebestanden har departementet undersøkt dette med Direktoratet for naturforvaltning og Norsk Institutt for Naturforskning. Det er ikke grunn til å si at den genetiske variasjonen hos gaupe i Nordland er lav, heller ikke i Norge eller Skandinavia som helhet.

Departementet anser etter en samlet vurdering at rovviltnemndas prioriteringer hva gjelder inndeling av jaktområder er gjort i samsvar med naturmangfoldloven § 12 og rovviltforskriften §§ 7 og 11. Departementet finner imidlertid at kvotens størrelse i områder med mål om yngling av gaupe er satt for høyt i rovviltnemndas vedtak og endrer denne delen av vedtaket.

Konklusjon

Miljøverndepartementet opprettholder rovviltnemndas vedtak om kvotejakt på gaupe i region 7 i 2012 når det gjelder kvotefri jakt på gaupe i jaktområde 1 (Lofoten/Vesterålen). Miljøverndepartementet endrer imidlertid kvotens størrelse i de jaktområder som i rovviltnemndas forvaltningsplan er definert som yngleområde for gaupe slik at den totale kvoten i jaktområdene 2-7 blir 6 dyr, hvorav 2 voksne hunddyr. Det gis ikke tilleggskvote. Fordelingen av kvoten følger nemndas vedtak med unntak av jaktområde 6 og 7, der kvotene reduseres til ett dyr i hvert område. Hunddyrkvoten fordeles ikke mellom de ulike jaktområdene, noe som betyr at kvotejakta skal avsluttes når hunddyrkvoten er fylt. Hunddyrkvoten omfatter ikke jaktområdet med kvotefri jakt.

Departementet anser at dette vedtaket tilfredsstillende vilkåret i naturmangfoldloven § 16 tredje ledd om at høsting bare kan tillates når best tilgjengelig dokumentasjon tilsier at arten produserer et høstingsverdig overskudd. Departementet finner også at vedtaket er forsvarlig, sett i lys av artens funksjon i økosystemet, den virkningen høstingen kan ha på det biologiske mangfold for øvrig, artens betydning for næring eller rekreasjon, høstingstradisjonen i vedkommende område og den skade arten gjør.

Med hilsen

Brita Slettemark (e.f.)
avdelingsdirektør

for Gro Kvelprud Moen
rådgiver

Adresseliste:

Foreningen Våre Rovdyr

Rovviltnemnda i forvaltningsregion 7 (Nordland)v/ Fylkesmannen i Nordland

Kopi:

Fylkesmannen i Nordland

Direktoratet for naturforvaltning